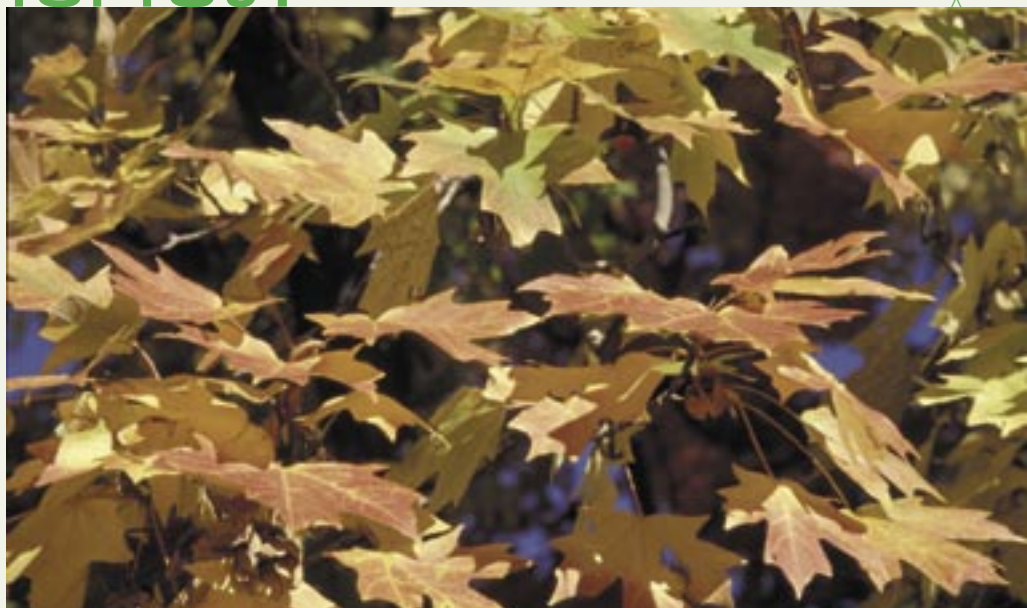

Een kille herfst?

De begroting en de beleidsverklaring 2007 van de federale regering kwamen er op de valreep, na een nacht van politiek kraakeel. De oppositie maakte brandhout van de begroting en werd daarin bijgetreden door experts, economen en bankiers. Het Bestuur van het ACV maakte een voorlopige balans op.

Een eerste beoordeling

De voorstellen van de sociale partners inzake de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen van de werknemers worden onverkort uitgevoerd door de regering. Voor de pensioenverbeteringen in 2007 en 2008 opteert de regering voor de formule van een jaarlijkse bonus i.p.v. maandelijkse verhogingen. Dat doet zij om electorale redenen. Het ACV eist overleg over de concrete uitvoering om te waarborgen dat die op geen enkele wijze afbreuk doet aan de structurele verbeteringen die door de sociale partners waren overeengekomen.

De verbeteringen voor de minderbedeelden, in het bijzonder de optrekking van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden; de verhoging met 2 keer 2 % van het leefloon; de doorbraak inzake structurele aanpassing van de gewaarborgde inkomens vanaf 2009, zoals voorgesteld door de sociale partners; de uitbreiding in de gezondheidszorgen van het verlaagd remgeld tot werknemers en werkzoekenden jonger dan 50 jaar met laag inkomen stemmen overeen met wat het ACV daarover heeft voorgesteld.

De regering stelt 30 miljoen euro ter beschikking voor een verhoging van het netto-inkomen van de werknemers met een minimumloon. Het ACV houdt echter onverkort vast aan zijn interprofessionele eis voor een brutoverhoging van het minimumloon.

Het ACV blijft serieuze vragen hebben over de wijze waarop het begrotingsoverschot van 0,3 % wordt gerealiseerd. Het vreest dat de problemen deels vooruit worden geschoven door eenmalige en/of onzekere maatregelen. De werknemers dreigen daarvan achteraf de dupe te worden.

Intersectorale sociale programmatie 2005-2006

Met bijzonder weinig animo kwam de intersectorale sociale programmatie 2005-2006 tot stand. De onderhandelingen over dat intersectorale akkoord waren met veel vertraging gestart. De overheid blaakte niet van enthousiasme om er echt werk van te maken. Dat had voor gevolg dat die intersectorale sociale programmatie slechts op het einde van de periode 2005-2006 kon worden afgerond. Uit de inhoud vermelden we de voornaamste aspecten.

Voorrang aan statutaire tewerkstelling

De verschillende overheden bevestigen hun engagement om voorrang te verlenen aan statutaire tewerkstelling. De algemene personeelsevolutie in de publieke sector zal worden in kaart gebracht en besproken in Comité A. In de verschillende sectoren zullen initiatieven worden ontwikkeld om de tewerkstelling van jongeren in de publieke sector te bevorderen. De sectoren worden uitgenodigd om de werklust te analyseren en oplossingen uit te werken opdat de dienstverlening kan worden gegarandeerd. De overheden zullen inspanningen leveren op het vlak van de diversiteit in het personeelsbeleid (mannen, vrouwen, personen met een vreemde nationaliteit, personen met een handicap...).

De toenemende informatisering in de openbare diensten is een feit. De overheden zullen hun personeel opleidingen aanbieden om hun competenties in die materie te kunnen ontwikkelen.

Kwalitatieve arbeidsvoorwaarden

In dat luik komen voornamelijk aspecten aan bod die van toepassing zijn op de ambtenaren. Inzake moederschaps- en adoptieverlof werden voor het onderwijspersoneel reeds de nodige aanpassingen doorgevoerd. In de rasters geven we stukken uit de tekst van het akkoord.

De Welzijnswet van 4 augustus 1996, die ook van toepassing is op de publieke sector, zal worden gewijzigd zodat in het preventiebeleid rekening wordt gehouden met stress op het werk en psychosociale belasting.

Op het niveau van de sectoren zal worden onderzocht waar zich een probleem stelt met betrekking tot de ambtenaren die lichamelijk ongeschikt werden verklaard voor de uitoefening van hun functie, maar die wel nog geschikt zijn voor de uitoefening van andere functies. Medex zal daartoe de beschikbare informatie per sector bezorgen. Er zullen op het niveau van de sectoren passende maatregelen worden ingevoerd tegen einde juni 2007.

Aan die problematiek werd in het onderwijs al eerder aandacht besteed. Door Onderwijsdecreet II gelden in het onderwijs nu al maatregelen voor personeelsleden die lichamelijk ongeschikt verklaard worden voor de uitoefening hun ambt, maar geschikt zijn om tewerkgesteld te worden onder bepaalde voorwaarden. Zij moeten op hun verzoek door het schoolbestuur ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking. Daarna is wedertewerkstelling in een ander ambt mogelijk. Dezelfde procedure geldt ook voor personeelsleden die wegens

een arbeidsongeval of een beroepsziekte lichamelijk ongeschikt zijn om hun ambt uit te oefenen.

Daar waar dat nog niet is gebeurd, zullen de personeelsstatuten in overeenstemming worden gebracht met de bepalingen ingevoerd via de programwet van 9 juli 2004 inzake moeder-schaps- en adoptieverlof.

Die bepalingen werden voor het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in de regelgeving opgenomen.

De wet van 9 maart 2003 houdende instemming met het verdrag nr. 132 betreffende vakantie met behoud van loon, is op 2 juni 2004 in werking getreden. Daarom zullen de statuten eveneens worden aangepast aan die IAO-conventie 132. De overheden zullen, in de onderscheiden sectoren, initiatieven nemen om voormelde aanpassingen door te voeren.

Die regeling geldt voor zuiver contractuele personeelsleden in openbare diensten en vindt weinig toepassing in het onderwijs.

Sinds juli 2005 werden de uitkeringen voor alle thematische verloven verhoogd met 100 euro voor de voltijdse onderbreking en met 50 euro voor de half-tijdse onderbreking. De uitkering voor eenoudergezinnen werd verhoogd met 38,5 euro in het 1/5-stelsel.

Deze bedragen werden ook voor het onderwijs reeds aangepast, in zoverre het stelsel van toepassing werd gemaakt.

Daarenboven zal het recht op het ouderschapsverlof voor de personeelsleden van de publieke sector worden versoepeld, zodat ouders hun verlof soepeler kunnen opnemen naar eigen behoefte. Daartoe zal de leeftijdsgrens van het kind wordt opgetrokken van vier jaar naar zes jaar, en worden nieuwe minimumperiodes ingevoerd voor de opname van het ouderschapsverlof. Ook het recht op zorgverlof zal worden versoepeld. Zo wordt de duur van het verlof voor eenoudergezinnen met zorg voor een ziek kind verdubbeld tot 16 jaar. Hij of zij krijgt recht op twee jaar voltijds en vier jaar deeltijds zorgverlof.

Die mogelijkheden zijn echter niet automatisch van toepassing in het onderwijs. De federale regelgeving reikt een algemeen kader aan voor de loopbaanonderbreking. Een ontwerp van KB daarover zal binnenkort in Comité A voorgelegd worden.

Geldelijke aspecten

Op intersectoraal niveau kon geen akkoord worden bereikt over de verhoging van de eindejaarspremie. De onderhandelingen zullen daarom op het niveau van de sectoren worden gevoerd. De verhoging van de eindejaarspremie zal voor het onderwijspersoneel aan bod kunnen worden gebracht bij de start van de onderhandelingen voor de volgende cao. Dat is nog niet voor morgen.

De overheid wil de strijd aangaan tegen de werkloosheidsvallen en de armoede. Die trefpen vooral de laagste lonen van de openbare sector.

De federale overheid zal voor de vaststelling van de arbeidsongevalrente de loonbegrenzing optrekken tot 24.332,08 euro tegen index 138,01 en dit met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2005.

Pensioenen

Een ontwerp van wet zal onderhandeld worden om het systeem van de perequatie van de pensioenen van de openbare sector te vereenvoudigen en operationeler te maken. Bij die oefening zal het automatisch karakter van de perequatie behouden blijven.

Het minimumplafond waaronder de cumulatie van rust- en overlevingspensioenen niet mag worden teruggebracht en dat niet meer werd gewijzigd sedert 1 september 1989, zal worden verhoogd met 4 %. Dat gebeurt naar analogie van hetgeen onlangs werd verwezenlijkt ten voordele van de begunstigden van een forfaitair gewaarborgd minimumpensioen in de overheidssector.

Het plafond dat toepasselijk is op de titularissen van een overlevingspensioen die meer dan 65 jaar oud zijn, werd op 1 januari 2004 met 25 % verhoogd en op 13.556,68 euro gebracht. Het plafond dat toepasselijk is op personen die uitsluitend titularis zijn van een overlevingspensioen en die minder dan 65 jaar oud zijn, is momenteel nog voordeliger (14.843,13 euro). In het huidige systeem zijn deze plafonds van toepassing ongeacht de belangrijkheid van het overlevingspensioen.

Er wordt voorgesteld een bepaling in te voeren die rekening houdt met het totaal inkomen (overlevingspensioen + bruto-inkomsten van de toegelaten arbeid). In geval van overschrijding van dat inkomen, wordt het pensioenbedrag gedurende het jaar in kwestie verhoudingsgewijs verminderd. Een overgangsbepaling kan toelaten gedurende drie jaar het meest voordelige systeem toe te passen.

Een overlevingspensioen kan nooit gecumuleerd worden met een vervangingsinkomen. Op dat cumulatiefbod komt er een uitzondering. Over het geheel van de loopbaan geno-

men zal voor wie een overlevingspensioen geniet, voor maximaal 12 maanden die cumulatie toch mogelijk zijn. Tijdens die periode zal het overlevingspensioen vervangen worden door het basisbedrag van de inkomensgarantie voor ouderen. In het pensioenstelsel voor werknemers en dat voor zelfstandigen dient die uitzondering trouwens ook voorzien te worden.

De regering zal de mogelijkheid onderzoeken om in 2006 het grensbedrag van 202,53 euro van de maximale vrijstelling van de inkomsten van de echtgenoot van een begunstigde van een gewaarborgd minimum te verhogen.

Sociale relaties

De vakbondspremies worden vanaf 2006 jaarlijks uitbetaald. Vanaf het referentiejaar 2006 bedraagt de vakbondspremie 80 euro.

Dossier Leerzorg: stand van zaken

Op 23 december 2005 publiceerde minister Vandenbroucke een discussienota met een zeer ingrijpend voorstel om het onderwijsaanbod beter af te stemmen op leerlingen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften. De minister gelastte de VLOR met de opdracht na te gaan of er in het onderwijs een draagvlak is om het onderwijs voor deze kinderen en jongeren op een andere manier te organiseren. In de Vlaamse Onderwijsraad werd een werkgroep opgericht die aan de hand van deelnota's van de overheid een zicht probeerde te krijgen op belangrijke deelthema's die mee het dossier bepalen zoals de diagnose, indicatiestelling en toewijzing, de draagkracht van scholen en inschrijvingsrecht, competentieontwikkeling van schoolteams, financiering en implementatievoorwaarden.

De besprekingen in de werkgroep, die tien keer vergaderde, verliepen zeer moeizaam, ook al omdat de overheid de indruk wekte dat het concept niet in vraag kan gesteld worden.

De Algemene Raad van de VLOR vond het dan ook erg wezenlijk om de knelpunten in het debat over de leezorgmatrix tussentijds te rapporteren aan de minister. De geledingen, vertegenwoordigd in de Algemene Raad, wilden, voorafgaand aan de inhoudelijke discussie, de minister klaar en duidelijk informeren over de grote onrust bij scholen, schoolteams en leerkrachten aangaande de implicaties van de leezorgmatrix. Die ongerustheid heeft te maken met een onvoldoende zicht op de mate waarin ze als school of als schoolteam in staat zullen zijn werkelijk tegemoet te komen aan de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van leerlingen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften, rekening houdend met de complexere wordende ondersteuningsnoden van de andere leerlingen.

De voorstellen van de minister zijn nog niet tot in alle consequenties doorgetrokken. Zo is er geen duidelijkheid over de financiële ondersteuning onder de vorm van middelen en mankracht die de overheid ter beschikking zal (kunnen) stellen om in elke school een nog beter zorgbeleid uit te bouwen. Ook het debat over draagkracht (in de brede betekenis van het woord) is in het hele dossier een erg wezenlijk gegeven, maar nog onvoldoende uitgeklaard. De onrust op het veld groeit nog altijd. De onderwijsgeledingen willen, onder meer door tijdig de problemen te signaleren, blijven bijdragen aan een constructief zoekproces in dat toch wel zeer delicate dossier.

De Algemene Raad onderschreef met eenparigheid van stemmen acht stellingen, die op 27 april 2006 als tussenadvies aan de minister werden overgemaakt. Het was de bedoeling dat de minister zou aangeven op welke punten er discussie mogelijk is en/of een compromis kan worden gevonden. Ook werd duidelijk gesteld dat de stellingen slechts een stand van zaken geven en dat definitieve standpunten over de uiteindelijke uitbouw van leerzorgvoorzieningen pas kunnen worden ingenomen als alle elementen van het dossier bekend zijn.

Op 15 mei werd de reactie van de minister via zijn vertegenwoordiger toegelicht in een standpuntennota. De Algemene Raad stelde vast dat de standpuntennota op een aantal bezorgdheden van de werkgroep Leerzorg en van de Algemene Raad een eerste antwoord geeft. Aan de andere kant blijven er heel wat onduidelijkheden over in het dossier. Bij de bespreking in de werkgroep zijn er bovendien door de vertegenwoordigers van de overheid mondeling bijkomende toelichtingen gegeven die de voorstellen van de minister een andere kleuring kunnen geven en die belangrijk zijn voor de aanvaardbaarheid van bepaalde punten uit leerzorg, zoals bijvoorbeeld de studiesanctionering en certificering, de mogelijkheid om GON organisatorisch in stand te houden (maar met een ander financieringsmechanisme waarover het gesprek nog moet worden gevoerd) en de mogelijkheid om draagkrachtafwegingen te differentiëren.

Daardoor is er onduidelijkheid ontstaan over wat de voorstellen van de minister voor een nieuw leerzorgkader op dit moment inhouden. Om het proces van gemeenschappelijke beleidsontwikkeling - waar de Algemene Raad blijft achter staan - vlotter te laten verlopen, vroeg de Algemene Raad op 22 juni aan de minister een nieuwe nota die een actuele stand van zaken weergeeft van de voorstellen van de minister, zodat onduidelijkheden en dubbelzinnigheden in de discussie kunnen worden uitgeklaard. Die nieuwe nota zou ook explicieter banden kunnen leggen met deelnota's die al zijn vrijgegeven, maar die nog geen rekening houden met de inzichten die verwoord zijn in de standpuntennota en in de werkgroep Leer-

zorg. Tevens wordt een duidelijke nota gevraagd met betrekking tot het financiële kader.

In zijn antwoord van 17 juli aan de Vlaamse Onderwijsraad stelt de minister dat hij bereid is om in te gaan op de vraag om een nieuwe conceptnota voor te leggen met een actuele stand van zaken. In die nota zullen de wijzigingen geïntegreerd worden die op basis van de besprekingen in de VLOR-werkgroep zijn ingebracht. Tevens wil de minister de financieringsmechanismen opnemen in de nieuwe nota. Hij vraagt alsnog om bijkomende standpunten te formuleren ten aanzien van de deelnota in verband met schoolkeuze, draagkracht en inschrijvingsrecht en de deelnota over competentieontwikkeling. In een gemeenschappelijk standpunt stellen de onderwijsvakbonden, het VSKO en het VCLB dat zij enkel nog een bijkomend standpunt willen bepalen met betrekking tot competentieontwikkeling.

De nieuwe conceptnota van de minister zal op 17 november e.k. aangeboden worden en de minister verwacht een eindadvies van de Vlaamse Onderwijsraad op 16 februari 2007. Wij blijven onverkort de COV-standpunten benadrukken. Zij vertolken immers de bekommernissen van onze leden.

Lerarenopleiding in de steigers

De Onderwijscommissie van het Vlaams Parlement organiseerde op 19 oktober jl. een hoorzitting over het ontwerp van decreet betreffende de lerarenopleidingen. Verschillende onderwijsbetrokken organisaties konden er hun mening kwijt over de plannen van deze Vlaamse Regering over de toekomstige lerarenopleiding. Het COV heeft in dat debat ook zijn stem laten horen.

Vernieuwingen resultaatgericht doorgeven is een kunst, maar vergt ook de inzet van mensen en financiële middelen. Financiële middelen om de basisscholen in staat te stellen mee te werken aan een kwaliteitsvolle opleiding onder meer door een goed georganiseerd mentorschap.

We betreuren dat voor de toekenning van mentoruren geen rekening is gehouden met de stages van de eerstejaars in de geïntegreerde lerarenopleiding. Dat hangt samen met de vrij enge definitie van het begrip 'stage'. Bij de aanwending van de mentoruren kan de begeleiding van deze stages dan ook niet in aanmerking genomen worden.

De middelen of mentoruren die scholen krijgen voor stagiairs en leraren in aanvangsbegeleiding, zijn volstrekt ontoereikend of veeleer symbolisch te noemen.

Het 'afnemende veld' (de schoolteams), dat momenteel al méér dan 'kreunt' onder de golf van vernieuwingen en veranderingen, zal dan ook eerder weerstand dan bereidheid vertonen om die bijkomende verantwoordelijkheid zonder voldoende middelen op te nemen.

Wij vragen op korte termijn een evaluatie van het effect van de toename van het volume aan stage. Die evaluatie moet onder meer rekening houden met het beschikbaar aantal stageplaatsen en de ligging van de scholen, moet peilen naar de invloed van de aanwezigheid van stagiairs op de onderwijskwaliteit en op de leerlingen en naar de meerwaarde van stagiairs voor de scholen.

In het decreet komen belangrijke aspecten van opleiding en professionalisering van leraren aan bod. Vooral de achterliggende visie op het streven naar een integrale en continue professionalisering is een van de sterke punten. Ook de intentie om het aandeel van het 'afnemende veld' in de opleiding op te waarderen en te erkennen, willen we positief beoordelen.

Alleen lijkt het concreet realiseren van deze intentie niet meteen 'haalbaar' en 'realistisch'. Daarvoor zal het nodig zijn dat verder te specificeren en te verduidelijken.

In een volgend nummer van Basis komen wij uitvoerig terug op de standpunten die we tijdens de hoorzitting konden beluisteren.

Ontwerp pensioenwet: gevaar niet geweken

In de intersectorale programmatie 2005-2006 was vastgelegd dat een ontwerp van wet zal onderhandeld worden teneinde het systeem van de perequatie van de pensioenen van de openbare sector te vereenvoudigen en operationeler te maken. Bij die oefening zal het automatisch karakter van de perequatie behouden blijven.

In Comité A van 11 oktober jl. werd het debat over het ontwerp van pensioenwet doorverwezen naar een werkgroep omdat een aantal knelpunten niet onmiddellijk kon worden opgelost: de problematiek van het niet meer in aanmerking nemen van de BTK-diensten voor de berekening van het pensioen, de aantasting van de perequatie door het verdragingsmechanisme en het handhaven van de regel dat loonsverhogingen waaraan voorwaarden zijn gekoppeld, niet in aanmerking komen voor perequatie. Het symbolisch mee verrekenen van het vakantiegeld biedt niet het minste voordeel voor de onderwijsgepensioneerden.

Wij herhalen wat we eerder in Basis schreven: we kunnen niet aanvaarden dat een nieuw systeem wordt ingevoerd dat de rechten van een grote groep personeelsleden beknot. Er moet een oplossing gevonden worden om ook weddenschalen die werden afgeschaft, mee op te nemen in de perequatie.

Al vlug zal blijken of minister Bruno Tobback tegemoet wil komen aan onze eisen. Is dat niet het geval, dan verplicht hij ons tot scherpe reacties.

Romain Maes ■
algemeen secretaris

